

ໂຮກເລັບໂຕສປີໂຣສິສ

Leptospirosis

ໂຮກເລັບໂຕສປີໂຣສິສ (leptospirosis) ແມ່ນຫຍັງ?

ໂຮກເລັບໂຕສປີໂຣສິສແມ່ນພຍາດ ທີ່ເກີດກັບຄົນແລະສັດ ຍ້ອນເຊື້ອແບັກທີເຣັຍ. ໂຮກນີ້ເກີດຈາກເຊື້ອແບັກທີເຣັຍ leptospira ຊຶ່ງມີໃນນ້ຳຢຽວຂອງສັດແລະ ເຍື່ອເນື້ອຂອງສັດ.

ອາການມີຫຍັງແດ່?

ອາການຂັ້ນຕົ້ນໂດຍທົ່ວໄປຂອງ leptospirosis ແມ່ນຄົງຮ້ອນ, ເຈັບຫົວຢ່າງຮຸນແຮງ, ປວດຕາມກ້າມເນື້ອ, ໜາວສັ້ນ, ຮາກ, ແລະ ຕາແດງ. ອາການດັ່ງກ່າວອາດເບິ່ງຄ້າຍພຍາດຢ່າງອື່ນ, ເຊັ່ນ ໄຂ້ຫວັດໃຫຍ່, ແລະ ສ່ວນຫຼາຍກໍກວດເບິ່ງຍາກ. ບາງຄົນກໍບໍ່ມີອາການດັ່ງກ່າວຄົບໝົດທຸກຢ່າງ.

ບາງຄົນທີ່ເປັນໂຮກ leptospirosis ໄດ້ກ້າວໄປສູ່ການເປັນໂຮກຢ່າງອື່ນຮຸນແຮງ. ໂຮກດັ່ງກ່າວອາດຮວມອາການຕ່າງໆເຊັ່ນ ໂຮກວິລສ໌ (Weil's), ຊຶ່ງໝາຍເຖິງໝາກໄຂ່ຫຼັງບໍ່ເຮັດວຽກ, ໂຮກໝາກເຫຼືອງ (ຜິວໜັງເປັນສີເຫຼືອງຊຶ່ງສະແດງເຖິງອາການຂອງໂຮກຕັບ), ແລະ ເລືອດຕົກ ໃນຜິວໜັງ ແລະ ໃນເຍື່ອ ຕ່ອມ ຂັບນ້ຳເມືອກ. Meningitis (ເຍື່ອຫຸ້ມສມອງອັກເສບ) ແລະ ອາການເລືອດຕົກໃນປອດ ອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ເຊັ່ນກັນ. ຄົນສ່ວນຫຼາຍທີ່ກາຍເປັນພຍາດຮ້າຍແຮງຕ້ອງໄດ້ນອນໂຮງໝໍ ແລະ ຖ້າເປັນໂຮກ leptospirosis ຮ້າຍແຮງ ບາງເທື່ອກໍອາດເຖິງຕາຍໄດ້.

ຜົນສະທ້ອນລະຍະຍາວມີຫຍັງແດ່?

ການຟື້ນຈາກການຕິດເຊື້ອ leptospirosis ອາດເປັນໄປຢ່າງຊ້າໆ. ຄົນທີ່ເປັນໂຮກນີ້ອາດຈະມີອາການຄ້າຍເມື່ອຍໆເຮື້ອຮັງຊຶ່ງອາດເປັນຢູ່ເປັນເວລາຫຼາຍເດືອນ. ບາງຄົນກໍອາດເຈັບຫົວບໍ່ເຊົາຫຼືເປັນໂຮກຊຶມເສົ້າ. ບາງເທື່ອ ເຊື້ອແບັກທີເຣັຍກໍອາດເກາະຕິດຢູ່ໃນຕາ ແລະ ເປັນສາເຫດໃຫ້ຕາອັກເສບເຮື້ອຮັງ.

ໂຮກນີ້ຕິດຕໍ່ກັນຢ່າງໃດ?

ຕາມປົກກະຕິ ເຊື້ອແບັກທີເຣັຍ Leptospira ຈະເຂົ້າສູ່ຮ່າງກາຍຜ່ານທາງຜິວໜັງທີ່ບາດຫຼືຊູດ, ແລະ ບາງຄັ້ງກໍຜ່ານເຍື່ອຫຸ້ມທາງໃນປາກ, ດັງ ແລະ ຕາ. ສັດຫຼາຍພວກສາມາດສະສົມ ເຊື້ອແບັກທີເຣັຍ Leptospira ໄວ້ໃນໝາກໄຂ່ຫຼັງຂອງມັນ. ການຕິດຕໍ່ຈະເກີດຂຶ້ນຫຼັງຈາກທີ່ໄດ້ຕ້ອງຊຸມຢຽວຫຼືຊິ້ນຂອງສັດທີ່ມີເຊື້ອໂຮກ. ຂີ້ຕົນ, ຂີ້ຕົມ ຫຼື ນ້ຳ ທີ່ມີເຊື້ອຈາກຢຽວສັດອາດເປັນແຫຼ່ງຂອງເຊື້ອໂຮກໄດ້. ການກິນອາຫານຫຼືດື່ມນ້ຳທີ່ມີເຊື້ອໂຮກ ບາງຄັ້ງກໍແມ່ນສາເຫດແຫ່ງການແຕ່ເຊື້ອໂຮກ.

ສັດຫຍັງແດ່ທີ່ມີເຊື້ອສ່ວນຫຼາຍ?

ສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນ້ຳນົມຫຼາຍປະເພດສາມາດຖືເຊື້ອແບັກທີເຣັຍ *Leptospira* ຢູ່ໃນໂຕ. ຢູ່ໃນອອສຕຣາລີຍາ, ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນມີຢູ່ໃນໝູໃຫຍ່ແລະໝູນ້ອຍ, ໝາ, ງົວຄວາຍ, ສັດພື້ນບ້ານ, ໝູ (ທັງໝູບ້ານແລະໝູປ່າ), ມ້າ, ແມວ, ແລະ ແກະ. ສັດທີ່ຕິດເຊື້ອອາດສະແດງອາການຂອງພຍາດຫຼືບໍ່ສະແດງອາການເຈັບເປັນຫຍັງເລີຍ.

ໃຜແດ່ສ່ຽງຕໍ່ໂຮກນີ້?

ຜູ້ທີ່ສ່ຽງຕໍ່ໂຮກນີ້ແມ່ນຜູ້ທີ່ໄກ້ຊິດກັບສັດຫຼືຜູ້ທີ່ ຢູ່ນຳ ນ້ຳ, ຂີ້ຕົມ, ຂີ້ດິນ, ຫຼືຜັກທີ່ໄດ້ກາຍເປັນພິດຍ້ອນຢຽວສັດ. ອາຊີບບາງຢ່າງຈະມີເປົ້າເຊັ່ນສ່ຽງສູງກວ່າ (ຕົວຢ່າງ: ຊາວໄຮ່, ໝໍປົວສັດ, ຄົນງານໂຮງຂ້າສັດ, ແລະ ຄົນເຮັດໄຮ່ນ້ຳຕານແລະກ້ວຍ). ກິຈກັມກິລາບາງປະເພດຊຶ່ງມີການຕ້ອງຊຸນນ້ຳຫຼືຂີ້ດິນທີ່ມີເຊື້ອຈະສາມາດ ເຮັດໃຫ້ leptospirosis ຕິດຕໍ່ໄດ້ເຊັ່ນກັນ (ຕົວຢ່າງ: ນອນປ່າແຄມຝັ່ງ, ເຮັດສວນ, ເດີນປ່າ, ຂີ່ເຮືອນ້ຳບາກ, ແລະ ກິລານ້ຳຊນິດອື່ນໆ)

ເຖິງແມ່ນວ່າ ໂຮກ leptospirosis ຈະບໍ່ເປັນກັນຫຼາຍໃນອອສຕຣາລີຍາ, ແຕ່ກໍມີຢູ່ໃນເຂດຮ້ອນແລະຊຸ່ມເຊັ່ນເຂດຕາເວັນອອກສຽງເໜືອຂອງ NSW ແລະ Queensland. ໃນແຕ່ລະປີ ຈະກວດພົບວ່າມີປະມານ 200 ຮາຍຕໍ່ປີທົ່ວປະເທດ, ແຕ່ກໍເປັນທີ່ຄາດວ່າຄົງຈະມີຫຼາຍຮາຍກວ່ານີ້ທີ່ບໍ່ໄດ້ກວດພົບ. ຜູ້ຊາຍຈະຕິດພຍາດນີ້ຫຼາຍກວ່າຜູ້ຍິງ.

ຈະກວດຫາພຍາດນີ້ໄດ້ຢ່າງໃດ?

ທ່ານໝໍອາດຈະສົງສັຍວ່າຄົນໄຂ້ເປັນໂຮກ leptospirosis ຊຶ່ງຕາມປົກກະຕິຈະສະແດງອາການນຶ່ງຫຼືສອງອາທິດຫຼັງຈາກໄດ້ໄປຄຸກຄືກັບເຊື້ອພຍາດ. ການຢືນຢັນໃຫ້ຮູ້ແນ່ນອນວ່າ ເປັນ leptospirosis ຕາມປົກກະຕິແມ່ນຕ້ອງກວດເລືອດຊຶ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າໄດ້ມີເຊື້ອແບັກທີເຣັຍ leptospira. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ຕ້ອງໄດ້ກວດເລືອດສອງເທື່ອ ໃຫ້ທ່າງກັນເກີນສອງອາທິດຂຶ້ນໄປໃນການກວດແຕ່ລະຄັ້ງ. ບາງຄັ້ງ, ເຊື້ອແບັກທີເຣັຍກໍສາມາດເກີດຈາກເລືອດ, ນ້ຳໃນໄຂສັນຫຼັງ, ແລະຢຽວ.

ຈະປົວພຍາດນີ້ໄດ້ຫຼືບໍ່?

ສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວຈະໃຊ້ຢາຕ້ານເຊື້ອເຊັ່ນ doxycycline ຫຼື penicillin ປົວພຍາດ leptospirosis ນີ້. ເນື່ອງຈາກວ່າການກວດຫາເຊື້ອອາດໃຊ້ເວລາລະຍະນຶ່ງຈຶ່ງຈະຮູ້ຜົນ ແລະ ໃນຂະນະດຽວກັນພຍາດອາດມີອາການຮ້າຍແຮງ, ທ່ານໝໍຈຶ່ງອາດຕັດສິນໃຈໃຫ້ເລີ້ມໃຊ້ຢາຕ້ານເຊື້ອໂລດກ່ອນຜົນການກວດຈະອອກມາ. ການປົວໂດຍໃຊ້ຢາຕ້ານເຊື້ອນັ້ນເຊື່ອກັນວ່າເປັນວິທີການປິ່ນປົວທີ່ໄດ້ຜົນດີທີ່ສຸດຖ້າເລີ້ມໃຊ້ແຕ່ຕົ້ນໆ.

ຈະປ້ອງກັນໂຮກ leptospirosis ໄດ້ຢ່າງໃດ?

ມີວິທີການຫຼາຍຢ່າງເພື່ອການປ້ອງກັນ ໂຮກ leptospirosis.

ສຳລັບຜູ້ທີ່ເຮັດວຽກກ່ຽວກັບສັດ:

- ໃຫ້ປິດຮອຍບາດແຜແລະຮອຍຂູດລອກດ້ວຍຜ້າພັນແຜກັນນ້ຳ;
- ໃຫ້ນຸ່ງເຄື່ອງປ້ອງກັນ (ຕົວຢ່າງ ຖົງມື, ຂອງບັງຕາຫຼືແວ່ນຕາ, ຜ້າກັນເປື້ອນແລະເກີບບິດ) ເມື່ອເວລາເຮັດວຽກກັບສັດທີ່ອາດມີເຊື້ອໂຮກ, ໂດຍສະເພາະຖ້າເປັນໄປໄດ້ ວ່າຈະມີການຕ້ອງຂູນຢ່າງວຽວສັດ;
- ໃຫ້ໃສ່ຖົງມືເວລາຈັບບາຍແຮ່ຂອງງົວຫຼືສັດຕາຍຕອນເກີດຫຼືສັດທີ່ຫຼອອກຫຼືຊາກສັດຕາຍ;
- ໃຫ້ອາບນ້ຳຫຼັງຈາກເຮັດວຽກແລະລ້າງແລະເຊັດມືໃຫ້ແຫ້ງຫຼັງຈາກຈັບບາຍວັດຖຸທີ່ອາດມີເຊື້ອໂຮກ;
- ຢ່າກິນຫຼືສູບຢາໃນຂະນະທີ່ຈັບບາຍສັດທີ່ອາດມີເຊື້ອ. ໃຫ້ລ້າງມືແລະເຊັດມືໃຫ້ແຫ້ງກ່ອນສູບຢາຫຼືກິນ;
- ໃຫ້ສັກຢາກັນໂຮກໃຫ້ສັດລ້ຽງຕາມທີ່ສັດຕະແພດແນະນຳ.

ສຳລັບຄົນອື່ນໆ:

- ໃຫ້ຫຼີກເວັ້ນການລອຍນ້ຳຢູ່ໃນນ້ຳທີ່ອາດຈະເປັນພິດໄດ້ຍ້ອນຢ່າງວຽວສັດ.
- ໃຫ້ປິດຮອຍບາດແຜແລະຮອຍຂູດລອກດ້ວຍຜ້າພັນແຜກັນນ້ຳ, ໂດຍສະເພາະກ່ອນຕ້ອງຂູນຂີ້ດິນ, ຂີ້ຕົມ ຫຼື ນ້ຳທີ່ອາດເປັນພິດຍ້ອນຢ່າງວຽວສັດ;
- ໃຫ້ໃສ່ເກີບເມື່ອຍາມອອກນອກບ້ານ, ໂດຍສະເພາະເມື່ອຢ່າງຢູ່ໃນຂີ້ຕົມຫຼືດິນຊຸ່ມ.
- ໃຫ້ໃສ່ຖົງມືເວລາເຮັດສວນ.
- ໃຫ້ຄວບຄຸມສັດປະເພດກະຕ່າຍແລະໝູ ໂດຍການຫາຄວາມສະອາດບໍ່ໃຫ້ມີຂີ້ເຫຍື້ອ ແລະຈັດການບໍ່ໃຫ້ມີແຫຼ່ງອາຫານໃກ້ເຮືອນ.
- ຢ່າເອົາອາຫານເສດເຫຼືອທີ່ດິບໃຫ້ໝາກິນ.
- ໃຫ້ລ້າງມືດ້ວຍສະບູ, ເພາະວ່າ ເຊື້ອແບັກທີເຣັຍ leptospira ຈະຖືກຂ້າຕາຍໂດຍໄວດ້ວຍສະບູ, ຢາຂ້າເຊື້ອ ແລະ ດ້ວຍການເຊັດໃຫ້ແຫ້ງ.

ຈະເຮັດຢ່າງໃດຖ້າຂ້ອຍເກີດເຈັບຂຶ້ນມາ?

ຖ້າທ່ານເກີດເຈັບຂຶ້ນມາໃນລະຫວ່າງສອງສາມອາທິດຫຼັງຈາກທີ່ສິ່ງສັຍວ່າອາດໄດ້ຕ້ອງຂູນຢ່າງວຽວສັດຫຼືສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ອາດເປັນພິດ, ເປັນສິ່ງສຳຄັນທີ່ທ່ານຕ້ອງບອກເຮືອງສະພາບເຫຼົ່ານັ້ນໃຫ້ທ່ານໝໍຮູ້.

ມີຢາສັກປ້ອງກັນໂຮກນີ້ບໍ່?

ບໍ່ມີຢາສັກປ້ອງກັນໂຮກ ສຳລັບໃຊ້ສັກໃຫ້ຄົນ ທີ່ຖືກອະນຸຍາດຢ່າງເປັນທາງການ ໃນອອສເຕຣເລັຍ. ມີຢາສັກປ້ອງກັນໂຮກ leptospirosis ສຳລັບສັດ (ສັດລ້ຽງເຊັ່ນງົວແລະແກະ, ໝູ ແລະ ໝາ) ແຕ່ວ່າສັດທີ່ສັກຢາປ້ອງກັນໂຮກແລ້ວກໍອາດຈະຍັງອ່ອນໄຫວຕໍ່ການຕິດເຊື້ອພັນອື່ນໆຂອງໂຮກນີ້ ທີ່ຢາສັກກັນໂຮກບໍ່ໄດ້ປ້ອງກັນ.

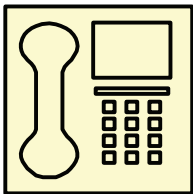
ຄົນຜູ້ນຶ່ງສາມາດຕິດເຊື້ອໄດ້ຫຼາຍກວ່າຄັ້ງນຶ່ງບໍ່?

ເນື່ອງຈາກວ່າເຊື້ອແບັກທີເຣັຍ leptospira ມີຫຼາຍພັນ, ຈຶ່ງເປັນໄປໄດ້ທີ່ວ່າຄົນຜູ້ນຶ່ງອາດຕິດເຊື້ອຈາກພັນອື່ນໆແລະເປັນໂຣກ leptospirosis ອີກ.

ຄົນທີ່ມີເຊື້ອ leptospirosis ຈະແຜ່ຜາຍເຊື້ອໃຫ້ຄົນອື່ນໄດ້ບໍ່?

ນ້ອຍນັກນ້ອຍໜ້າ ທີ່ ເຊື້ອ leptospirosis ຈະຖ່າຍທອດຈາກຄົນຫາຄົນ (ຕົວຢ່າງ ໂດຍການຮ່ວມເພດ, ແລະ ຈາກນົມແມ່). ເຊື້ອແບັກທີເຣັຍ leptospira ສາມາດແຜ່ເຊື້ອໂດຍທາງຢູ່ງວ ເປັນເວລາຫຼາຍເດືອນຫຼັງຈາກຕິດເຊື້ອແລ້ວ.

ຮາຍລະອຽດເພີ່ມເຕີມ - ຜແນກສາທາຣະນະສຸກແຫ່ງຣັດ NSW

1300 066 055

www.health.nsw.gov.au